

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

28.04.2016

Херсон

№29-р/к

Справа № 19/2-16

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Адміністративна колегія Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі - Відділення), розглянувши матеріали справи № 19/2-16 про порушення Комунальним підприємством «Комунсервіс» Нововоронцовської селищної ради (код ЄДРПОУ 37715015), виконавчим комітетом Нововоронцовської селищної ради Херсонської області (код ЄДРПОУ - 26283366) та Нововоронцовською селищною радою Херсонської області (код ЄДРПОУ - 26283366) законодавства про захист економічної конкуренції, та подання про попередні висновки Відділу досліджень і розслідувань від 14.04.2016 № 2-50/28,

ВСТАНОВИЛА:

Розпорядженням адміністративної колегії Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі - Відділення) від 24.02.2016 №19-рп/к розпочато розгляд справи № 19/2-16 відносно:

- Комунального підприємства «Комунсервіс» Нововоронцовської селищної ради (вул. Суворова, 4, смт Нововоронцовка, Херсонська область, код ЄДРПОУ 37715015) (надалі – КП «Комунсервіс», Водоканал) за наявністю в його діяннях ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених частиною першою, пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюючим становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання;

- Виконавчого комітету Нововоронцовської селищної ради (код ЄДРПОУ - 26283366) за наявністю в його діях ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого статтею 17, пунктом 7 статті 50, Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Комунсервіс»;

- Нововоронцовської селищної ради (код ЄДРПОУ - 26283366) за наявністю в її діяннях ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених статтею 17, пунктом 7 статті 50, Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції КП «Комунсервіс».

Розгляд справи розпочато за результатами розгляду, на виконання доручення Антимонопольного комітету від 26.01.2016 №14-01/81–Т, звернення мешканки смт. Нововоронцовка Херсонської області Трач Г.Ф. від 14.01.2016 (вх. від 28.01.2016

№ 2-28/4-Т) щодо дослідження економічної обґрунтованості тарифів на послуги централізованого водопостачання КП «Комунсервіс».

За результатами аналізу зібраних в ході розгляду справи матеріалів та доказів встановлено наступне.

КП «Комунсервіс» є юридичною особою, що діє на підставі Статуту, затвердженого рішенням Нововоронцовської селищної ради від 29.04.2011 №133, та дозвільних документів, зокрема:

- ліцензії від 07.07.2011 серії АГ № 596064 – на централізоване водопостачання, виданої Херсонською обласною державною адміністрацією;

- дозволу від 23.03.2015 № Укр 14.8 Хрс – на спеціальне водокористування, виданого Департаментом екології та природних ресурсів Херсонської обласної державної адміністрації.

Відповідно до Статуту, предметом діяльності КП «Комунсервіс», зокрема, є експлуатація водопровідних мереж, свердловин та подача води для реалізації споживачам.

КП «Комунсервіс» - єдине підприємство, яке надає послуги централізованого водопостачання на території смт. Нововоронцовка Херсонської області.

Відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги» централізоване водопостачання є комунальною послугою.

КП «Комунсервіс», надаючи платні послуги, здійснює господарську діяльність та у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

За результатами дослідження, здійсненого відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі – Методика), з метою визначення монопольного становища КП «Комунсервіс» на ринку централізованого водопостачання, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», з урахуванням положень пункту 2.2. Методики встановлено наступне.

Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є КП «Комунсервіс», яке надає послугу з централізованого водопостачання.

Відповідно до Методики, товарними межами ринку є товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого. Товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів.

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про природні монополії» від 20.04.2000 № 1682-III, (зі змінами), природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції, внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

Відповідно до Закону України «Про питну воду та питне водопостачання»:

централізоване питне водопостачання це – господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільчих водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.

Функціональним призначенням послуги з централізованого водопостачання є забезпечення споживача водою.

Споживачами є фізичні чи юридичні особи, які отримують або мають намір отримати послугу з централізованого водопостачання.

Враховуючи наведене, **товарними межами ринку** є послуга з централізованого водопостачання.

Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

При визначенні територіальних меж ринку послуги з централізованого водопостачання враховано мінімальну територію, за межами якої отримання споживачами цієї послуги, яка б надавалась КП «Комунсервіс», є неможливим у зв'язку з відсутністю діючих водопостачальних мереж.

Отже, враховуючи вищенаведене, **територіальними межами ринку** є територія смт. Нововоронцовка Херсонської області, де розташовані діючі водопровідні мережі, які експлуатує КП «Комунсервіс».

Часові межі ринку визначаються як проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

У територіальних межах смт. Нововоронцовка Херсонської області протягом з 2014 року та по теперішній час склад продавців (надавачів) даних послуг не змінювався, тобто структура цього ринку була сталою.

Отже, **часовими межами ринку** централізованого водопостачання в територіальних (географічних) межах смт. Нововоронцовка, де розташовані діючі водопровідні мережі, які експлуатує КП «Комунсервіс», є період з 2014 року та по теперішній час.

Послуга централізованого водопостачання полягає у необхідності застосування певних інженерних мереж, які згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії», віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії. Відповідно до статті 1 цього Закону конкуренція на зазначеному ринку неможлива, що вказує на відсутність потенційних конкурентів. Зазначений ринок характеризується наявністю організаційних та адміністративних бар'єрів, оскільки вхід на ринок нових суб'єктів господарювання можливий лише за умови:

визначення органом місцевого самоврядування на відповідній території іншого виконавця послуг;

передачі інфраструктури іншому суб'єкту господарювання та виходу з ринку діючого суб'єкта.

КП «Комунсервіс» є єдиним виробником та виконавцем послуги з централізованого водопостачання в межах території смт. Нововоронцовка Херсонської області, а отже, не зазнає конкуренції на відповідному ринку.

Враховуючи наведене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики, КП «Комунсервіс» протягом періоду з 2014 року та по теперішній час займає монополльне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання в територіальних (географічних) межах смт. Нововоронцовка Херсонської області, де розташовані діючі водопровідні мережі, які експлуатує КП «Комунсервіс», з часткою 100 відсотків.

Взаємовідносини між споживачами та підприємствами, які надають послуги з централізованого водопостачання регулюються Законами України «Про житлово-комунальні послуги», «Про питну воду та питне водопостачання» та іншими чинними нормативно – правовими актами України.

Пунктом 3 статті 16 «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що комунальні послуги надаються споживачу безперебійно, за винятком часу перерв на:

- проведення ремонтних та профілактичних робіт виконавцем/виробником за графіком, погодженим з виконавчими органами місцевих рад, правилами технічної експлуатації і користування;

- міжопалювальний період для систем опалення, рішення про початок та закінчення якого приймається виконавчими органами відповідних місцевих рад або місцевими державними адміністраціями, виходячи з кліматичних умов;

- ліквідацією наслідків аварії або дії обставин непереборної сили.

Отже, наведений у Законі «Про житлово-комунальні послуги» перелік підстав для припинення надання комунальних послуг, зокрема з водопостачання, є вичерпний і комунальні підприємства не мають права самостійно його розширити.

Крім того, цією ж статтею передбачено, що місцеві органи виконавчої влади або органи місцевого самоврядування в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, мають право тимчасово визначати інші норми споживання, якості та режими надання житлово-комунальних послуг з урахуванням технічних можливостей підприємств, кліматичних та інших місцевих умов. Термін дії рішення щодо обмеження інших параметрів та нормативів споживчих властивостей, режимів надання житлово-комунальних послуг не може перевищувати один рік.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16 червня 2005 р. № 481 затверджено Порядок встановлення тимчасових норм споживання, нормативів якості та режимів надання житлово-комунальних послуг (далі – Порядок № 481), який визначає механізм встановлення місцевими органами виконавчої влади або органами місцевого самоврядування тимчасових норм споживання житлово-комунальних послуг II групи (холодної та гарячої води, централізованого опалення, вивезення побутових відходів), нормативів якості послуг та режимів їх надання з урахуванням технічних можливостей підприємств житлово-комунального господарства, кліматичних та інших місцевих умов.

Згідно з пунктом 3 Порядку, тимчасові норми та строки їх дії встановлюються за відповідним обґрунтуванням і розрахунками, поданими виконавцями/виробниками житлово-комунальних послуг, і погоджуються з територіальними органами МОЗ, Держспоживстандарту, Мінприроди. Норми встановлюються на строк не більше ніж один рік.

Рішенням виконавчого комітету Нововоронцовської селищної ради від 27.05.2015 № 62 «Про графік водопостачання смт. Нововоронцовка на період червень-серпень 2015 року» було затверджено графік надання послуг з централізованого водопостачання КП «Комунсервіс» для окремих вулиць і мікрорайонів смт. Нововоронцовка згідно з Додатком до рішення «Графік водопостачання смт. Нововоронцовка на період червень-серпень 2015 року (по зонах)».

Згідно зазначеного вище графіку подачі води, смт. Нововоронцовка поділено на чотири «зони» (мовою оригіналу), в які входять відповідні вулиці селища, і в кожен «зону», водопостачання надається один раз на чотири дні. Крім того, водопостачання надається з 16 години дня зазначеного в графіку та до ранку наступного дня.

Таким чином, КП «Комунсервіс» протягом червня-серпня 2015 року надавало споживачам смт. Нововоронцовка послугу з централізованого водопостачання за графіком, затвердженим рішенням виконавчого комітету Нововоронцовської селищної ради від 27.05.2015 № 62, один раз на чотири дні.

Кількість споживачів, яким КП «Комунсервіс» надавало послугу з централізованого водопостачання протягом літнього періоду, складає 2320 чол.

Відповідно до пункту 16 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (надалі – Правила надання послуг), виконавець послуг зобов'язаний проводити перерахунок розміру плати за надання послуг у разі ненадання їх, надання не в повному обсязі, зниження якості, зокрема відхилення їх кількісних та/або якісних показників від затверджених нормативів (норм) споживання, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України та визначеному договором.

Порядок проведення перерахунків розміру плати за надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення в разі

ненадання їх або надання не в повному обсязі, зниження якості затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 17.02.2010 № 151 (надалі - Порядок 151).

Листом від 16.11.2015 № 1157 КП «Комунсервіс» повідомило, що підприємством у 2015 році споживачам проведено 3 перерахунки розміру плати за надання послуг з централізованого водопостачання на суму 56,11 грн, підставою проведення яких було, як зазначено у листі, (далі мовою оригіналу) – «один день не було води».

КП «Комунсервіс», не здійснювало споживачам перерахунки розміру плати за надання не в повному обсязі послуги з централізованого водопостачання протягом літнього періоду 2015 року.

Відсутність перерахунків розміру плати за надання послуг з централізованого водопостачання у разі надання не в повному обсязі призвело до ущемлення інтересів споживачів.

За умов існування конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання споживач мав би змогу відмовитись від таких послуг Козацького БККП і звернутись до іншого суб'єкта господарювання з метою отримання послуг при умовах дотримання вимог нормативних документів у сфері водопостачання та водовідведення.

Таким чином, діяння КП «Комунсервіс» у вигляді не проведення споживачам перерахунків розміру плати за надання послуг з централізованого водопостачання у зв'язку із наданням їх не в повному обсязі (за графіком), що суперечить вимогам чинних нормативно-правових актів України у сфері надання житлово-комунальних послуг, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Згідно зі статтею 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (надалі - Закон):

- виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів;

- органи місцевого самоврядування затверджують ціни/тарифи на житлово-комунальні послуги у економічно - обґрунтованих розмірах.

Тобто, положеннями Закону встановлено чіткий механізм забезпечення збалансованості цін/тарифів на житлово-комунальні послуги, що має бути врахований як виконавцями/виробниками житлово-комунальних послуг так і органами, уповноваженими здійснювати встановлення тарифів.

Порядок формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2011 року №869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» (надалі - Порядок №869).

На виконання вимог наведених нормативно-правових актів України, КП «Комунсервіс» здійснило та подало на затвердження до органу місцевого самоврядування розрахунок витрат на послугу з водопостачання, відповідно до якого її вартість становить: для категорії населення – 9,90 грн/м³; для інших споживачів – 14,10 грн/м³; для бюджетних установ – 10,80 грн/м³. Зазначені тарифи було затверджено рішенням Нововоронцовської селищної ради від 16.03.2015 №796 «Про встановлення тарифів на послуги водопостачання, що надаються КП «Комунсервіс».

Оскільки, на момент здійснення розрахунків тарифу на послугу з централізованого водопостачання, КП «Комунсервіс» мав статус платника податку на додану вартість (надалі – ПДВ), то відповідні розрахунки тарифів підприємством здійснені з урахуванням суми ПДВ, а саме, у вартість послуги включено суму ПДВ у розмірі 20 відсотків.

За інформацією Новокаховської об'єднаної державної податкової інспекції Головного управління ДФС у Херсонській області, наданої листом від 29.01.2016

№12/10/21-02-17-15-109 (вх. від 29.01.2016 №2-47/71), КП «Комунсервіс» перебуває на загальній системі оподаткування, є платником податку на прибуток та не є платником ПДВ з дати анулювання реєстрації платника ПДВ з 01.04.2015.

Згідно з пунктом 180.1 статті 180 розділу V «Податок на додану вартість» Податкового кодексу України для цілей оподаткування платником ПДВ, зокрема, є будь-яка особа, що зареєстрована або підлягає реєстрації як платник податку.

Відповідно до пунктів 184.5 та 184.6 статті 184 зазначеного вище розділу Податкового кодексу України з дня анулювання реєстрації особи як платника ПДВ, така особа позбавляється права на виписку податкових накладних, тобто, з дня анулювання реєстрації платника ПДВ КП «Комунсервіс» повинно здійснювати реалізацію (постачання) товарів, робіт та послуг на митній території України без нараховування та сплати ПДВ.

Таким чином, КП «Комунсервіс» використовував з 01.04.2015 у структурі тарифів на послугу з централізованого водопостачання податок на додану вартість, що суперечить вимогам чинного законодавства України, та в свою чергу призвело до завищення вартості цієї послуги на суму ПДВ.

Згідно із пунктом 7 Порядку № 869, у разі зміни протягом строку дії тарифів обсягу окремих витрат, пов'язаних із провадженням ліцензованої діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення, з причин, які не залежать від ліцензіата, зокрема збільшення або зменшення податків і зборів, мінімальної заробітної плати, орендної плати та амортизаційних відрахувань, підвищення або зниження цін і тарифів на паливно-енергетичні та інші матеріальні ресурси, може проводитися перерахування тарифів шляхом коригування лише тих складових частин структури тарифів, за якими відбулися цінові зміни в бік збільшення або зменшення.

Не проведення КП «Комунсервіс» коригування розрахунку економічно обґрунтованих витрат на послугу з централізованого водопостачання, у частині витрат на оплату ПДВ, і неподання їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення/коригування тарифів, призвело до того, що споживачі з 01.04.2015 сплачують економічно-необґрунтований тариф на послугу за рахунок включення до вартості тарифу суми ПДВ.

Отже, не здійснення КП «Комунсервіс» коригування тарифів на послугу з централізованого водопостачання у відповідності до Порядку №869, призвело до застосування економічно необґрунтованих тарифів на цю послугу, що суперечить вимогам Закону України «Про житлово-комунальні послуги», внаслідок чого споживачі сплачують завищену вартість послуги.

За умов існування конкуренції на ринку централізованого водопостачання споживачі мали б змогу відмовитись від сплати послуг з водопостачання за завищеною вартістю і звернутись до іншого суб'єкта господарювання з метою отримання послуг за умови дотримання вимог нормативних документів у сфері водопостачання. Оскільки конкуренція на зазначеному ринку відсутня, то КП «Комунсервіс» має можливість встановлювати такі ціни реалізації товару, які не можливо було встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

Таким чином, дії КП «Комунсервіс», які полягають у не здійсненні коригування розрахунків економічно обґрунтованих витрат на послугу централізованого водопостачання після анулювання реєстрації платника ПДВ з 01.04.2015 та не поданні цих розрахунків на затвердження органу місцевого самоврядування, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку централізованого водопостачання, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

Частиною другою статті 42 Конституції України визначено, що Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція.

Деталізація цих конституційних положень здійснюється в чинному законодавстві України, насамперед, в Законах України «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції» та Законі України «Про захист прав споживачів», які серед іншого визначають форми і способи правового захисту прав споживачів.

У світлі визначених у статті 42 Конституції України зобов'язань велике значення набуває питання захисту економічної конкуренції та прав і законних інтересів громадян як споживачів. Роль держави у виконанні таких зобов'язань зводиться до здійснення необхідних заходів з нормативного регулювання та правозастосування, спрямованих на забезпечення дотримання усіма учасниками ринку економічного правопорядку і захисту їхніх економічних прав і свобод, а також інтересів суспільства та окремого споживача.

Саме тому, виходячи з основних принципів державної політики у сфері захисту споживачів, відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», державою заборонено зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку, тобто дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Згідно із статтею 21 Закону України «Про захист прав споживачів» права споживача вважаються в будь-якому разі порушеними, зокрема якщо:

при наданні послуги, від якої споживач не може відмовитись, а одержати може лише в одного виконавця, виконавець нав'язує такі умови одержання послуги, які ставлять споживача у нерівне становище порівняно з іншими споживачами та/або виконавцями, не надають споживачеві однакових гарантій відшкодування шкоди, завданої невиконанням (неналежним виконанням) сторонами умов договору (пункт 3);

порушується принцип рівності сторін договору, учасником якого є споживач (пункт 4).

Згідно з частиною першою статті 43 ГК України підприємці мають право без обмежень самостійно здійснювати будь-яку підприємницьку діяльність, яку не заборонено законом.

З урахуванням вищенаведених приписів чинного законодавства України суб'єкти господарювання мають усвідомлювати можливість певного обмеження діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, так і відповідальність за його порушення.

Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

Відповідно до частини 1 статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

Відповідно до абзацу 11 статті 1 цього Закону виконавчі органи рад - органи, які відповідно до Конституції України та цього Закону створюються сільськими, селищними, міськими, районними в містах (у разі їх створення) радами для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування у межах, визначених цим та іншими законами.

На території смт. Нововоронцовка Херсонської області повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Нововоронцовською селищною радою та її виконавчим комітетом.

Рішенням виконавчого комітету Нововоронцовської селищної ради від 27.05.2015 № 62 «Про графік водопостачання смт Нововоронцовка на період червень-серпень 2015 року», на підставі звернення КП «Комунсервіс», всупереч вимогам Порядку № 481, було затверджено графік надання послуг з централізованого водопостачання на період з червня по серпень 2015 року за відсутності відповідного обґрунтування і розрахунків для встановлення тимчасових режимів споживання послуг та без погодження з територіальними органами МОЗ, Держспоживстандарту, Мінприроди тимчасових норм та строків їх дії.

Отже, затвердивши рішенням виконавчого комітету Нововоронцовської селищної ради від 27.05.2015 № 62 «Про графік водопостачання смт. Нововоронцовка на період червень-серпень 2015 року» графік надання послуг з централізованого водопостачання для КП «Комунсервіс» на період з червня по серпень 2015 всупереч вимогам чинних законодавчих та нормативно-правових актів України, виконавчий комітет створив КП «Комунсервіс» умови для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» забороняються дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, що полягають у схиленні суб'єктів господарювання органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю до порушення законодавства про захист економічної конкуренції, створення умов для вчинення таких порушень.

Пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що вчинення дій, заборонених згідно зі статтею 17 цього Закону, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

Таким чином, дії виконавчого комітету Нововоронцовської селищної ради у вигляді прийняття рішення від 27.05.2015 № 62 «Про графік водопостачання смт Нововоронцовка на період червень-серпень 2015 року», яким встановлено графік надання послуг з централізованого водопостачання для КП «Комунсервіс» на період з червня по серпень 2015 року всупереч вимогам чинного законодавства України у сфері надання житлово-комунальних послуг, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 17, пунктом 7 статті 50, Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Комунсервіс».

Відповідно до статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», селищна рада в межах своїх повноважень приймає нормативні та інші акти у формі рішень.

Стаття 17 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачає, що відносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, які перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, будуються на засадах їх підпорядкованості, підзвітності та підконтрольності органам місцевого самоврядування.

Отже, на виконання приписів чинного законодавства України, зокрема, Закону України «Про житлово-комунальні послуги», Нововоронцовська селищна рада зобов'язана здійснювати контроль за дотриманням стандартів, нормативів, норм, порядків і правил КП «Комунсервіс» при наданні ним житлово-комунальних послуг населенню, та дотриманням законодавства щодо захисту прав споживачів у цій сфері.

Натомість, Нововоронцовська селищна рада, не дотримуючись вищенаведених положень чинного законодавства України, та не виконуючи належним чином своїх обов'язків в межах наданих їй повноважень, ухилилася від здійснення контролю за діяльністю КП «Комунсервіс», в частині дотримання вимог чинного законодавства, зокрема щодо надання послуг з централізованого водопостачання за графіком та відсутності перерахунків розміру плати за надання послуг з централізованого водопостачання не в повному обсязі.

Відсутність належного контролю за діяльністю КП «Комунсервіс» з боку Нововоронцовської селищної ради створила згаданому суб'єкту господарювання умови для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

З огляду на зазначене, бездіяльність Нововоронцовської селищної ради у вигляді нездійснення належного контролю за діяльністю КП «Комунсервіс», внаслідок не дотримання положень чинного законодавства України та не виконання належним чином своїх обов'язків в межах наданих їй повноважень, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Комунсервіс».

Тарифи на послугу з централізованого водопостачання КП «Комунсервіс» затверджено рішенням Нововоронцовської селищної ради від 16.03.2015 №796 в розмірах:

для населення – 9,90 грн/м³;

для інших споживачів – 14,10 грн/м³;

для бюджетних установ – 10,80 грн/м³.

Зазначені тарифи встановлені згідно поданих до Нововоронцовської селищної ради розрахунків економічно-обґрунтованих витрат КП «Комунсервіс».

Цим же рішенням затверджено (далі мовою оригіналу) «тарифи на безоблікове (без лічильників) споживання питної води: $4,5\text{м}^3 * 9,9 \text{ грн} * 3 = 133,65 \text{ грн}$ з одного чоловіка».

Відділенням встановлено, що при встановленні тарифу на централізоване водопостачання для споживачів у яких відсутні засоби обліку води Нововоронцовська селищна рада застосувала коефіцієнт 3.

Як вбачається з формули наведеної вище - $4,5\text{м}^3$ це норма споживання води, 9,90 грн - тариф на послугу з централізованого водопостачання для населення, а 3 – коефіцієнт застосований селищною радою.

Так, механізм формування та встановлення тарифів на послуги з централізованого водопостачання визначається низкою законодавчих та нормативно-правових актів.

Згідно зі статтею 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги»:

- виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів;

- органи місцевого самоврядування затверджують ціни/тарифи на житлово-комунальні послуги у економічно - обґрунтованих розмірах.

Тобто, положеннями Закону України «Про житлово-комунальні послуги» встановлено чіткий механізм забезпечення збалансованості цін/тарифів на житлово-комунальні послуги, що має бути врахований як виконавцями/виробниками житлово-комунальних послуг так і органами, уповноваженими здійснювати встановлення тарифів.

Формування тарифів на централізоване водопостачання здійснюється відповідно до Порядку №869.

Відповідно до пункту 21 Правил надання послуг, у разі відсутності у квартирі (будинку садибного типу) та на вводах у багатоквартирний будинок засобів обліку плата за надані послуги справляється згідно з установленими нормативами (нормами) споживання з централізованого постачання холодної з розрахунку на одну особу та на ведення особистого підсобного господарства.

Застосування будь-яких коефіцієнтів до тарифів на централізоване водопостачання для споживачів, у яких відсутні засоби обліку води, діючими нормами законодавства України в сфері надання послуг з централізованого водопостачання не передбачено.

Як повідомила Нововоронцовська селищна рада (лист від 26.01.2016 №02-18/70) (далі мовою оригіналу): «тариф на безоблікове споживання води завищений у три рази з метою заохочення споживачів до встановлення лічильників обліку води для забезпечення контролю за споживанням води. Документи та звернення, на підставі яких було встановлено зазначений тариф не збереглися. Протокол засідання спеціальної комісії селищної ради з

питань розгляду розрахункових матеріалів по визначенню розміру економічно обґрунтованих витрат на надання житлово-комунальних послуг (водопостачання) – втрачено. Інших пояснень немає».

Таким чином, Нововоронцовська селищна рада, затвердивши рішенням від 16.03.2015 № 796 «Про встановлення тарифів на централізоване водопостачання, що надаються КП «Комунсервіс» тариф на централізоване водопостачання для споживачів, у яких відсутні засоби обліку води, створила КП «Комунсервіс» такі умови, за яких воно здійснює нарахування плати за послугу з централізованого водопостачання в потрібному розмірі.

Дії Нововоронцовської селищної ради у вигляді прийняття рішення від 16.03.2015 №796 «Про встановлення тарифів на централізоване водопостачання, що надаються КП «Комунсервіс», яким затверджено тариф на централізоване водопостачання для споживачів, у яких відсутні засоби обліку води, всупереч вимогам чинного законодавства України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 17, пунктом 7 статті 50, Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Комунсервіс».

Відповідачам у справі, відповідно до пункту 26 Правил розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №15-р, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.98 №169-р), направлені подання з попередніми висновками у справі для надання своїх міркувань, заперечень, пояснень та клопотань у справі (супровідні листи Відділення від 15.04.2016: №5-2/685, №5-2/686, №5-2/686).

На подання з попередніми висновками у справі КП «Комунсервіс» листом від 26.04.2016 № 35 (вх. від 26.04.2016 № 2-01-09/605) надало пояснення та підтверджуючі документи щодо усунення порушень, зазначених у поданні з попередніми висновками Відділення, зокрема підприємством наданий наказ №1 від 04.01.2016 про припинення стягнення із споживачів, у яких відсутні засоби обліку води, плати за тарифом, який встановлений всупереч вимогам чинного законодавства України. Крім того, підприємством здійснено перерахунок за надані послуги з централізованого водопостачання пільговій категорії населення. Також, Водоканал надав копії підтверджуючих документів щодо складного фінансового стану підприємства. Так, згідно фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва КП «Комунсервіс» є збитковим підприємством, за I квартал 2016 року збитки складають, – 58,4 тис. грн.

Таким чином підприємство припинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції до прийняття рішення у справі.

На подання з попередніми висновками у справі від виконавчого комітету Нововоронцовської селищної ради та Нововоронцовської селищної ради до Відділення не надійшло будь-яких письмових заперечень, пояснень чи клопотань щодо висновків і пропозицій, викладених у поданні.

Таким чином, матеріалами справи в повній мірі доведено, що:

- бездіяльність КП «Комунсервіс» у вигляді не проведення споживачам перерахунків розміру плати за надання послуг з централізованого водопостачання у зв'язку із наданням їх не в повному обсязі (за графіком), що суперечить вимогам чинного законодавства України у сфері надання житлово-комунальних послуг, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- дії КП «Комунсервіс», у вигляді не здійснення коригування розрахунків економічно обґрунтованих витрат на послугу з централізованого водопостачання після анулювання реєстрації платника ПДВ з 01.04.2015 та не поданні цих розрахунків на затвердження органу місцевого самоврядування, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку централізованого водопостачання, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку;

- дії виконавчого комітету Нововоронцовської селищної ради, у вигляді прийняття рішення від 27.05.2015 № 62 «Про графік водопостачання смт Нововоронцовка на період червень-серпень 2015 року», яким встановлено графік надання послуг з централізованого водопостачання для КП «Комунсервіс» на період з червня по серпень 2015 всупереч вимогам чинного законодавства України у сфері надання житлово-комунальних послуг, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 17, пунктом 7 статті 50, Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Комунсервіс»;

- бездіяльність Нововоронцовської селищної ради, у вигляді нездійснення належного контролю за діяльністю КП «Комунсервіс», внаслідок не дотримання положень чинного законодавства України та не виконання належним чином своїх обов'язків в межах наданих їй повноважень, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Комунсервіс»;

- дії Нововоронцовської селищної ради у вигляді, прийняття рішення від 16.03.2015 №796 «Про встановлення тарифів на централізоване водопостачання, що надаються КП «Комунсервіс», яким затверджено тариф на централізоване водопостачання для споживачів у яких відсутні засоби обліку води, всупереч вимогам чинного законодавства України, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 17, пунктом 7 статті 50, Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Комунсервіс».

Відповідно до пункту 2 статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення суб'єктами господарювання дій, визначених цим Законом як зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, тягне за собою накладення штрафу у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) суб'єкта господарювання за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Розмір доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) КП «Комунсервіс» за 2015 рік («інформація з обмеженим доступом») тис. грн.

При визначенні базового розміру штрафу для КП «Комунсервіс» враховано:

- розміри доходів (виручки) продавця від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), прямо пов'язаних з порушеннями;
- припинення відповідачем порушень законодавства про захист економічної конкуренції до прийняття адміністративною колегією Відділення рішення у справі;
- співпраця під час розгляду справи з Відділенням, що сприяла з'ясуванню обставин справи;
- складне фінансове становище підприємства.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 12 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 49 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного

комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 № 291/5482, та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р), (із змінами), адміністративна колегія Херсонського територіального відділення Антимонопольного комітету України,

ВИРІШИЛА:

1. Визнати, що Комунальне підприємство «Комунсервіс» Нововоронцовської селищної ради (код ЄДРПОУ 37715015) протягом періоду з 2014 року та по теперішній час займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання в територіальних (географічних) межах смт. Нововоронцовка Херсонської області, де розташовані діючі водопровідні мережі, які експлуатує Комунальне підприємство «Комунсервіс» Нововоронцовської селищної ради, з часткою 100 відсотків.

2. Визнати дії Комунального підприємства «Комунсервіс» Нововоронцовської селищної ради (код ЄДРПОУ 37715015) у вигляді не проведення споживачам перерахунків розміру плати за надання послуг з централізованого водопостачання у зв'язку із наданням їх не в повному обсязі (за графіком), що суперечить вимогам чинного законодавства України у сфері надання житлово-комунальних послуг, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, вказане в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накладати на Комунальне підприємство «Комунсервіс» Нововоронцовської селищної ради (код ЄДРПОУ 37715015) штраф у розмірі 2 000 (дві тисячі) гривень.

4. Визнати бездіяльність Комунального підприємства «Комунсервіс» Нововоронцовської селищної ради (код ЄДРПОУ 37715015) у вигляді не здійснення коригування розрахунків економічно обґрунтованих витрат на послуги з централізованого водопостачання після анулювання реєстрації платника ПДВ з 01.04.2015 та не поданні цих розрахунків на затвердження органу місцевого самоврядування, що суперечить вимогам діючих нормативно-правових актів України, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку централізованого водопостачання, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

5. За порушення, вказане в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накладати на Комунальне підприємство «Комунсервіс» Нововоронцовської селищної ради (код ЄДРПОУ 37715015) штраф у розмірі 2 000 (дві тисячі) гривень.

6. Визнати дії виконавчого комітету Нововоронцовської селищної ради (код ЄДРПОУ 26283366) у вигляді прийняття рішення від 27.05.2015 № 62 «Про графік водопостачання смт. Нововоронцовка на період червень-серпень 2015 року», яким встановлено графік надання послуг з централізованого водопостачання для КП «Комунсервіс» на період з червня по серпень 2015 всупереч вимогам чинного законодавства України у сфері надання житлово-комунальних послуг, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 17, пунктом 7 статті 50, Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Комунсервіс».

7. Визнати бездіяльність Нововоронцовської селищної ради (код ЄДРПОУ 26283366) у вигляді нездійснення належного контролю за діяльністю КП «Комунсервіс», внаслідок не дотримання положень чинного законодавства України та не виконання належним чином своїх обов'язків в межах наданих їй повноважень, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Комунсервіс»;

8. Визнати дії Нововоронцовської селищної ради (код ЄДРПОУ 26283366) у вигляді прийняття рішення від 16.03.2015 №796 «Про встановлення тарифів на централізоване водопостачання, що надаються КП «Комунсервіс», яким затверджено тариф на централізоване водопостачання для споживачів, у яких відсутні засоби обліку води, всупереч вимогам чинного законодавства України, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 17, пунктом 7 статті 50, Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Комунсервіс».

9. Зобов'язати виконавчий комітет Нововоронцовської селищної ради (код ЄДРПОУ 26283366) у місячний строк з дня отримання цього рішення припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, вказане в пункті 6 резолютивної частини.

10. Зобов'язати Нововоронцовську селищну раду (код ЄДРПОУ 26283366) у місячний строк з дня отримання цього рішення припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, вказані в пунктах 7,8 резолютивної частини.

Загальний розмір штрафу накладений на Комунальне підприємство «Комунсервіс» Нововоронцовської селищної ради (код ЄДРПОУ 37715015) складає 4000 (чотири тисячі) гривень.

Відповідно до частини третьої та частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» особа, на яку накладено штраф за рішенням органу Антимонопольного комітету України, сплачує його у двомісячний строк з дня одержання рішення про накладення штрафу.

Протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати відповідно до Антимонопольного комітету України або його територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» заявник, відповідач, третя особа мають право оскаржити рішення органів Антимонопольного комітету України повністю або частково до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення. Цей строк не може бути відновлено.

В.о. голови територіального відділення -
в.о. голови адміністративної колегії

Н.М. Бережанська